

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Economische Zaken
De heer H.G.J. Kamp
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 47
fax 070-312 92 33

e-mail voorzitter@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 13 maart 2015
betreft Strategisch kader voor de Europese Energie Unie (EEU)
ons kenmerk 156936u

Geachte heer Kamp,

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling van de Europese Commissie inzake het Strategisch kader voor de Europese Energie-Unie (EEU), welke op 25 februari jl. is gepubliceerd (COM(2015) 80), hierna de mededeling. De mededeling geeft de leden van de fracties van de PvdA, van D66 en van GroenLinks aanleiding tot het maken van de volgende opmerkingen en tot het stellen van de volgende vragen. De leden van de SP-fractie sluiten zich aan bij de vragen van de leden van de GroenLinks-fractie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de mededeling, van uw brief van 12 februari 2015 aan de Tweede Kamer¹ en van de brief van de staatssecretaris van I&M van 24 februari 2014 aan de Tweede Kamer². Uit beide brieven blijkt dat de regering de nadere, concrete uitwerking van het strategisch kader zal afwachten. Deze leden willen de regering op dit moment alvast de volgende vragen stellen, vooruitlopend op de verdere behandeling van het strategisch kader en blijven graag op de hoogte van de vervolgstappen en de vervolgprocedure.

In uw brief van 12 februari jl. wordt het mogelijke voordeel van gemeenschappelijk inkopen naar onze mening onvoldoende belicht en afgewogen. Welke voordelen ziet de regering en waarom wegen deze voordelen minder zwaar, zo vragen deze leden.

De doelen van de EEU (verminderde energieafhankelijkheid, betaalbare energievoorziening en toekomstig klimaatbeleid) lijken deze leden een actieve overheidsbemoeienis op dit gebied te rechtvaardigen. Deelt de regering deze opvatting? En kunt u aangeven of in dat licht de marktwerking, zoals genoemd in uw brief van 12 februari 2015, al voldoende garantie biedt om voortvarend stappen te zetten voor het dichterbij brengen van deze doelen?

¹ 21.501-33, nr. 525.

² 21.501-08, nr. 549.

datum 13 maart 2015

ons kenmerk 156936u

blad 2

Deze leden missen de dimensie van de buitenlandse politiek van de uitwerking van een Energie Unie. Kunt u aangeven hoe de regering daarin positie kiest en waaruit deze bestaat?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de plannen van de Europese Commissie (Commissie) voor een Energie Unie. Zij hebben nog enkele vragen over de Nederlandse positie en de voortgang binnen dit dossier.

In de mededeling geeft de Commissie aan dat de huidige marktopzet en het huidige beleid in de Lidstaten niet de juiste stimulansen geven en onvoldoende voorspelbaarheid bieden voor potentiële investeerders op de duurzame energiemarkt. Geldt deze constatering ook voor Nederland, zo vragen de leden van de D66-fractie. Zo ja, welke mogelijkheden ziet de regering om meer investeringen in de energieproductie uit hernieuwbare bronnen aan te trekken?

Aansluitend vragen de leden van de D66-fractie in hoeverre Nederland gebruik maakt van de gestandaardiseerde financieringsmodellen die de Commissie aanbiedt. Deze modellen kunnen de toegang tot bestaande financieringsbronnen vereenvoudigen. Ziet de regering de toepassing van deze financieringsmodellen als een goede manier om meer investeringen mogelijk te maken?

De Europese Unie (EU) kent een sterke invoerafhankelijkheid op het gebied van olie. De Commissie stelt dat er, ook in het kader van de mondiale klimaatuitdagingen, aanvullende maatregelen nodig zijn om het olieverbruik in de EU te verminderen. Deelt het kabinet deze noodzaak tot extra maatregelen? Zo ja, heeft het kabinet specifieke maatregelen voor ogen?

Daarnaast dringt de Commissie erop aan dat de Lidstaten het derde interne-energiemarktpakket volledig ten uitvoer leggen en handhaven. De leden van de D66-fractie zijn benieuwd naar de voortgang van Nederland binnen dit energiemarktpakket. In hoeverre is bijvoorbeeld de ontvlechting en de onafhankelijkheid van de regelgevende instanties doorgevoerd?

De Commissie zet een nieuwe strategie voor onderzoek en innovatie (O&I) centraal binnen de Energie Unie. Zij pleit voor een nieuwe Europese energie-O&I-aanpak die de omvorming van het energiesysteem kan versnellen. Bij het opstellen van een dergelijke aanpak zullen alle lidstaten betrokken worden. Welke prioriteiten heeft Nederland binnen het opstellen van een nieuwe strategie voor O&I?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-fractie, mede namens de leden van de SP-fractie

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorstel van de Europese Commissie voor een Strategisch kader voor een Europese Energie Unie. Ook hebben ze kennis genomen van uw brief van 12 februari jl., en van de brief van de staatssecretaris van I&M van 24 februari jl., beide aan de Tweede Kamer.

datum 13 maart 2015

ons kenmerk 156936u

blad 3

Het Strategisch Kader voor een EEU heeft als oogmerk het versterken van de energievoorzieningszekerheid van de EU en de aanpak van het klimaatvraagstuk. De EEU zet energie-efficiëntie op de eerste plaats, en stelt dat dit fundamenteel anders moet worden bekeken, namelijk als een energiebron op zichzelf, zodat energie-efficiëntie op voet van gelijkheid met de opwekking van energie kan concurreren. De leden van de GroenLinks-fractie missen concrete en nieuwe voorstellen waarmee deze andere positie van energie-efficiëntie waargemaakt zal worden. Ook wordt het doel voor energie-efficiëntie van 27% in 2030 niet aangescherpt. Deelt de regering de opvatting van deze leden dat meer en nieuwe maatregelen nodig zijn, aanvullend op de bestaande afspraken, om die fundamenteel andere positie van energie-efficiëntie te bewerkstelligen? Zal de regering zich inzetten voor extra maatregelen in Europees verband?

Een koolstofarmere energiemix is een van de pijlers van de EEU. De leden van de GroenLinks-fractie verwachten op dit onderdeel extra inzet voor duurzame energie. Ook op dit gebied ontbreken nieuwe maatregelen. Toch streeft de voorzitter van de Europese Commissie, de heer Juncker, naar behoud van de eerste plaats van Europa waar het duurzame energie betreft. Deze leden vragen hoe deze ambitie verenigbaar is met het ontbreken van nieuwe maatregelen en extra inzet. Zij ontvangen graag de reactie van de regering hierop. Zal de regering zich hard maken voor extra inzet op duurzame energie in Europees verband? De leden van de GroenLinks-fractie missen voorstellen om het gebruik van kolen tegen te gaan. Wil de regering zich hier hard voor maken?

De Commissie pleit voor een strategie van 'Waste to Energy', ofwel energiewinning uit de verbranding van afval. Tegelijkertijd heeft de Commissie de plannen voor versterking van de circulaire economie ingetrokken. Het plan voor wetgeving die recycling zou bevorderen, met onder meer een recyclingdoelstelling, is ingetrokken. De leden van de GroenLinks-fractie vrezen dat hiermee de inzet op het recyclen en bewerkstelligen van een circulaire economie van tafel zijn, en dat de inzet op afvalverbranding (dus niet recyclen) prioriteit krijgt. Deelt de regering deze analyse? Zal de regering zich hiertegen verzetten, en zich hard maken voor versterking van recycling en een circulaire economie?

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat de versterking van de energievoorzieningszekerheid voor een groot deel op gas is gericht, en op diversificatie van de landen die gas leveren. Niet alleen Rusland, maar ook bijvoorbeeld Turkmenistan en Azerbeidzjan, zouden gas aan de EU moeten leveren. Deze leden achten dit geen betrouwbaar en wenselijk alternatief. Zij vragen u aan te geven hoe de regering hier tegenaan kijkt.

In uw brief van 12 februari jl. geeft u aan dat Nederland geen voorstander is van gezamenlijke inkoopmechanismen, omdat dit de marktwerking zal verminderen. Acht de regering het, waar het de inkoop van gas betreft, niet van belang dat gezamenlijke inkoop door de EU wordt gedaan, zodat de verschillende lidstaten zich niet uit elkaar laten spelen door de contracten die de Russische regering bij voorkeur bilateraal afsluit?

Ook geeft u in deze brief aan dat marktpartijen primair verantwoordelijk zijn voor investeringen in de energie-infrastructuur en de financiering daarvan. Hoe kijkt de regering aan tegen het versneld aanleggen van een Europees 'smart grid' met financiële steun vanuit de EU en de Lid-

datum 13 maart 2015

ons kenmerk 156936u

blad 4

staten? Acht de regering het denkbaar dat dit 'smart grid' tot stand komt zonder financiële ondersteuning van de EU en de Lidstaten?

De Commissie pleit voor technologisch leiderschap van de EU, ook op het gebied van nucleaire technologie. De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat de druk op ondersteuning van nucleaire energie toeneemt. Zo vragen Roemenië, het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Polen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië en Litouwen samen om financiële ondersteuning voor kerncentrales. Het Verenigd Koninkrijk heeft toestemming gekregen voor staatssteun aan een nieuwe kerncentrale, de Hinks. Is de regering bereid zich uit te spreken tegen financiële steun door Lidstaten en de EU aan nieuwe kerncentrales?

De leden van de GroenLinks-fractie vinden de uitwerking van de pijler 'een koolstofarmere energiemix/economie' erg mager. Naast het gebrek aan extra inzet op duurzame energie en energie-efficiëntie, stellen de leden vast dat de Commissie wederom een beter functionerend ETS-systeem belooft, maar niet op korte termijn extra maatregelen neemt. Deze leden vragen de regering extra inzet voor een snellere verbetering van het functioneren van het ETS-systeem. Waarom is de regering niet bereid zich hard te maken voor aanpassingen al in 2017? Hoe langer er gewacht wordt, hoe groter het overschot aan uitstootrechten zal zijn. Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk zetten in op snelle start van het MSR. Is de regering bereid zich aan hun zijde te scharen? Wat is de opvatting van de regering over de zogenoemde 'unallocated allowances'? Schattingen variëren van 400 tot 900 miljoen euro. Is de regering het eens met deze leden dat deze geschrapt moeten worden, en niet in het MSR moeten worden geplaatst?

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken zien uw antwoord met belangstelling tegemoet en ontvangen de antwoorden graag uiterlijk 10 april 2015.

Hoogachtend,

E.M. Kneppers-Heijnert

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken